

Etika a „normy“ / „Normy“ v etice

Můžeme si pomoci určitým přirovnáním (které ovšem – jako obvykle – na jednu stranu kulhá): podobně jako logičnost myšlení (myšlenkového výkonu) není *založena* nějakými principy nebo normami (které pouze mohou být formulovány až dodatečně a mají funkci jen pomocnou, nikoli konstitutivní), není ani etičnost (případně morálnost) jednání (činů) založena nějakými mravními či etickými pravidly nebo normami. Formulace takových norem (pravidel, příkazů a zákazů atd.) má zajisté praktickou funkci, ale jejich platnost je založena jinde a jinak než v takových formulacích, a dokonce jinde než v nějakých lidských rozhodnutích, ať už individuálních („subjektivních“) nebo kolektivních (konvencích či dokonce formulovaných pravidlech a zákonech). Právě proto musíme pečlivě a důsledně rozlišovat mezi „normami“ nějak už pochopenými, zachycenými a formulovanými (tedy zpředmětněnými) na jedné straně a mezi „normami“, které jsou rozhodujícími kritérii či měřítky všech takto pochopených, zachycených a formulovaných norem, a především rozhodujícími kritérii pravosti či nepravosti, správnosti či nesprávnosti, mravnosti či nemravnosti atd. všech typů jednání, tedy včetně myšlení, usuzování atd., které ovšem musíme označit a chápat jako „nepředmětné“.

(Písek, 100215-1.)